

Bildiri Özeti

Günümüz dünyasının paradigmasını bilmek için felsefeyi ve felsefe tarihini bilmek önem arz etmektedir. Bu paradigmanın ihtiva ettiği şeylerden birisi de bedendir. Dolayısıyla erkek-kadın cinsiyetlerinin bedenini ve cinsiyet/beden algılarının günümüze gelene kadarki uğrak noktalarını da felsefe tarihi üzerinden okuyabilmemiz mümkündür. Bu şekilde bir okuma ile cinsiyetlerin, günümüzde erkeğin kadına olacak şekilde, diğerine tebarüz eden tahakkümünün ilk majör izdüşümü felsefe tarihinin en büyük kırılımı yani Mitos'tan Logos'a geçiş üzerinden pekala okunabilir vaziyettedir. Bu okumanın yapılabilmesi ise Pythagoras (d. M.Ö. 570) ve takipçilerinin yaptıkları felsefenin mahiyetini ve sınırlarını belirleyebilmek adına (1) logos'u tanımlamak, (2) logos'un sınırlarını belirlemek ve (3) kosmosu anlamlandırmak amacıyla geliştirilmiş olduğu diyadlarda karşımıza çıkar. Bu diyadlar, Pythagoras'ın çağdaşı sayabileceğimiz Thales (d. M.Ö. 624) ile başlatılan felsefede logos'un tebarüzüne yakın zamanlarda ortaya atılmıştır. İşbu diyadlar Philolaos tarafından nihai formuna ulaşan ve on adet olan şunlardır: erkek-dişi; iyi-kötü, durağan-hareketli, sınırlı-sınırsız, düz-eğri, aydınlık-karanlık, tek-çift, bir-çok, sağ-sol, kare-dikdörtgen. Bunlara bir ekleme daha yapılabilecekse bir üst ve diğerlerini anlamlandırıcı bir diyad olarak "logos-mitos" diyadı da eklenip felsefe tarihi bunlar üzerinden okunabilir hale getirilmiş olur.

Thales ve Pythagoras öncesi olarak tanımladığımız mitos döneminde doğrulama imkânından uzak, akla ait olmayan ve gerçek olamayacağı bilinen bilgiler üzerinden bir kosmos tasavvuru inşa edilmiş durumdaydı. Yine bu kosmos, dünya ve insanlığın tasarımdan öteye geçip gerçek hale gelişi tanrıçalar ve kadın bedeninin doğurganlık özelliği üzerinden oluşturulmuş mitler ile ve diyadların sağındaki kavramlar ile anlam kazanmaktadır. Ancak logos'a geçişten sonra önem kazanan akıl, doğru bilgi gibi kavramlar cebir aracılığıyla aksiyomlarla kanıtlanmış bilgiyi doğru ve gerçek kabul etmektedir. Bu geçiş süreci ile birlikte gerçekleşen kırılımın ardından mitlerin ve mitos'un itibarının yerildiği, mitos'a ait her unsurun Pythagoras ve ardılları tarafından diyadlar aracılığı ile logos'u ve logos'a ait olanı tanımlamak adına bir "öteki ve ötekinin unsurları" olarak dikotominin diğer ucu olarak kullanıldığı ve her mitos unsurunun logos'un karşısında konumlandırıldığı gözlemlenmektedir. Bunlarla birlikte aslında görülen bir diğer şey; insanın doğanın içkinliğinde bir nesne olmaktan kurtulup doğayı nesneleştirmesi ve onun öznesi haline gelmesi. Bu diyadın barındırdığı kavramların içerisine 'logos'a ait olana erkek; mitos'a ait olana kadın'ın eklenmesi ile mitos'tan logos'a geçiş olarak bilinen felsefi kırılımın aslında cinsiyetlerin bedeni üzerinden nasıl bir yöne evrildiği, mitos'a ait olanın, yani kadının ve kadına bağlı unsurların kötücül olduğu gibi algılar neticesinde günümüze kadar uzanan cinsiyetler arası bir tahakküm ve nefret ilişkisinin özne-öteki üzerinden nasıl temellendiğini gözlemlemek mümkündür. Nitekim bu mahiyetteki cinsiyetler arası ilişkinin pratik tezahürlerinden birisi de ozanlar tarafından anlatılagelen mitlerde vücut bulur.

Öyle ki; kosmos tasavvurunu kadın bedeninin doğurganlığı üzerinden geliştiren arkaik mitlerde post-logos dönemde kosmosun oluşumunda kadın doğurganlığını erkeklerin öncelediği ve tetiklediği bir yöne doğru evrilmeyi gözlemlemek mümkündür. Buna “The Milky Way” denen “Samanyolu’nun Oluşumu” adındaki mit örnek gösterilebilir.

Anahtar Kelimeler: Felsefe Tarihi, Mitos, Logos, Beden, Erkek, Kadın